

ดาวเรืองฝรั่งเศส (*Tagetes erecta* L.)
พันธุ์กำแพงแสน-06-เอสอาร์ (กำแพงแสน-06-SR)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ที่อยู่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-579-5578

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ดาวเรืองฝรั่งเศสพันธุ์ กำแพงแสน-06-SR เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยในหัวข้อเรื่อง การสกัดและคัดเลือกสายพันธุ์แท้ (inbred line) ดาวเรืองฝรั่งเศสเพื่อพัฒนาเป็นไม้ดอกกระถาง โดยภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร กำแพงแสน ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมได้เริ่มงานวิจัยตั้งแต่ พ.ศ. 2555 – 2557 ด้วยวิธีการ สกัดสายพันธุ์แท้ คือ การผสมตัวเอง (selfing) จากเชื้อพันธุ์กรรมของสายพันธุ์เริ่มต้น (S_0) คือ จากต้น OP ที่ ขึ้นเองในแปลงทดลองของงานวิจัย โดยคัดเลือกต้นเดี่ยว (single plant selection) จากการผสมตัวเอง อย่างต่อเนื่องจำนวน 5 รอบ (S_5) ซึ่งในแต่ละรอบปลูก ปลูกจำนวน 20 ต้น พิจารณาลักษณะที่ปรากฏ โดยอาศัยข้อมูลการทดสอบความพึงพอใจที่ได้จากผู้ประกอบการขายต้นไม้ที่สวนจตุจักร คือ ทรงต้นมีลักษณะพุ่ม เตี้ย มีจำนวนดอกมาก บานพร้อมกัน ดอกบานอยู่ได้นานประมาณ 5 – 7 วัน พบความสม่ำเสมอภายใน สายพันธุ์ และไม่เป็นโรค

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ดาวเรืองฝรั่งเศส ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tagetes erecta* L. วงศ์ Asteraceae
 ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากแก้ว (tap root system) และเกิดรากพิเศษ (adventitious root) บริเวณ ลำต้นเมื่อมีความชื้นมากพอ

ต้น สีม่วงปานกลาง ต้นสูง 24 – 26 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 24 – 27 เซนติเมตร ในช่วง ฤดูหนาว ต้นสูง 38 – 40 เซนติเมตร ทรงพุ่มกว้าง 30 – 33 เซนติเมตร ในช่วงฤดูร้อน และฤดูฝน

ใบ ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ (odd-pinnately compound leaf) เรียงตรงข้ามกัน ใบย่อยรูปรีถึงรูปใบหอก ปลายใบแหลม โคนใบสอบแคบ ขอบใบจักฟันเลื่อย ผิวใบด้านบนสีเขียวค่อนข้างเข้ม มีต่อมน้ำมัน (oil gland) เรียงอยู่ใต้ขอบใบ

- ดอก/ช่อดอก** ช่อดอกแบบช่อกระจุกแน่น (head) ออกที่ปลายกิ่ง เป็นดอกชั้นเดียว (single flower head) กลีบดอกชั้นนอกสีส้มแดง (ORANGE-RED GROUP N34 A หรือ B) ดอกย่อยวงในหรือดอกกลางสีเหลืองส้ม (YELLOW-ORANGE GROUP 17A) ดอกย่อยมี 2 แบบ คือ รูปหลอด (tubulate) และรูปลิ้น (ligulate) ดอกวงนอก (ray flower) รูปร่างเป็นหยดน้ำ โคนกลีบดอกเป็นหลอดเล็ก เป็นดอกไม้สมบูรณ์เพศมีแต่เกสรเพศเมีย ดอกย่อยวงในหรือดอกกลาง (disk flower) เป็นหลอด รูปร่างคล้ายกระดิ่ง ปลายเป็นจัก 5 ซึ่งเป็นดอกสมบูรณ์เพศ อับเรณู (anther) เชื่อมติดกัน 5 อัน ปลายยอดเกสรเพศเมีย (stigma) แยกเป็น 2 แฉก เมื่อดอกบานเต็มที่ที่มีขนาด 1.4 – 1.8 นิ้ว มีก้านดอกยาวปานกลาง
- ผล/เมล็ด** ผลแบบผลแห้งเมล็ดล่อน (achene) สีดำ มีลักษณะเรียวยาว มีหางเมล็ด และส่วนของดอกที่อยู่เหนือรังไข่จะร่วงเมื่อสุกแก่เต็มที่
- ลักษณะอื่น ๆ**
1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้เมล็ดถึงออกดอก 55 – 60 วันในช่วงฤดูหนาว และ 65 – 75 วันในช่วงฤดูร้อน-ฤดูฝน
 2. กลีบดอกมีสีแดง ซึ่งเป็นสีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดจากผู้ประกอบการขายต้นไม้ที่สวนจตุจักร
 3. ในกลีบดอกมีปริมาณสารลูทีน (lutein) 8.2 มิลลิกรัมต่อกรัมน้ำหนักแห้ง และสารซีแซนทีน (zeaxanthin) 0.28 มิลลิกรัมต่อกรัมน้ำหนักแห้ง โดยวิธี HPLC

ดาวเรืองฝรั่งเศส พันธุ์กำแพงแสน-06-เอสอาร์